

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 94/06-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. apríla 2006 predbežne prerokoval sťažnosť A. O., bytom B., a MUDr. D. O., bytom B., zastúpených advokátom Mgr. M. K., N., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vydaním príkazu na domovú prehliadku sp. zn. Tp 00177/05 z 15. júna 2005 Okresným súdom v Banskej Bystrici, realizáciou príkazu na domovú prehliadku a na prehliadku iných priestorov a pozemkov 21. júna 2005 Úradom justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici a vydaním príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemkov sp. zn. ČVS: KRP-23/OEK-BB-2005 zo 14. júna 2005 Úradom justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici so súhlasom Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. O. a MUDr. D. O. o d m i e t a ako neprípustnú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. augusta 2005 doručená sťažnosť A. O. (ďalej len „sťažovateľ 1“) a MUDr. D. O. (obaja spolu ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia ich základného práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 ústavy vydaním príkazu na domovú prehliadku sp. zn. Tp 00177/05 z 15. júna 2005 Okresným súdom v Banskej Bystrici (ďalej len „okresný súd“), realizáciou príkazu na domovú prehliadku a na prehliadku iných priestorov a pozemkov 21. júna 2005 Úradom justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici (ďalej len „krajské riaditeľstvo“) a vydaním príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemkov sp. zn. ČVS: KRP-23/OEK-BB-2005 zo 14. júna 2005 krajským riaditeľstvom so súhlasom Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici (ďalej len „krajská prokuratúra“).

Z obsahu sťažnosti okrem iného vyplynulo, že okresný súd nariadil 15. júna 2005 pod sp. zn. Tp 00177/05 vykonať v obytnom dome na ulici (...) v B., ktorý je v bezpodielovom spoluvlastníctve sťažovateľov (a v ďalších k nemu patriacich priestoroch), domovú prehliadku. Dôvodom nariadenia domovej prehliadky bolo dôvodné podozrenie, že sa v uvedenom dome nachádzajú veci dôležité pre trestné stíhanie.

Vydanie príkazu na domovú prehliadku odôvodnil okresný súd tým, že uznesením vyšetrovateľa krajského riaditeľstva sp. zn. ČVS: KRP-23/OEK-BB-2005 z 1. apríla 2005 „... bolo v zmysle § 160 ods. 1 Tr. por. začaté trestné stíhanie pre trestný čin sprenevery na tom skutkovom základe, že nezistený páchatel', konateľ a tiež jeden zo spoločníkov spoločnosti M., s. r. o., so sídlom B., bez súhlasu druhého spoločníka uzatvoril

dňa 7. 10. 2004 Kúpnu zmluvu o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedených na liste vlastníctva č. 5518 z katastra nehnuteľností vedeného Katastrálnym úradom v B. medzi predávajúcim M., s. r. o., a kupujúcimi Ing. J. V. a jeho manželkou M. V., rod. S., pričom kúpna cena bola 12.000.000,- Sk

dňa 19. 10. 2004 Dodatok č. 1 ku kúpnej zmluve o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam uzavretej 14. 10. 2004 o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedených na liste vlastníctva č. 5518 z katastra nehnuteľností vedeného Katastrálnym úradom v B. medzi predávajúcim – M., s. r. o., a kupujúcimi Ing. J. V. a jeho manželkou M. V.

dňa 16. 12. 2004 Kúpnu zmluvu o prevode vlastníckeho práva k ďalším nehnuteľnostiam vedených na liste vlastníctva č. 5518 z katastra nehnuteľností vedeného Katastrálnym úradom v B. medzi predávajúcim – M., s. r. o., a kupujúcimi Ing. J. V. a jeho manželkou M. V., pričom kúpna cena bola 4.442.000,- Sk

v presne nezistenom čase v priebehu roku 2004 uzatvoril kúpno-predajnú zmluvu na hmotný investičný majetok, zásoby, hnutel'ny majetok, know-how a good will medzi predávajúcim M., s. r. o., a kupujúcim A., s. r. o., N., za sumu 816.400,- Sk, hoci podľa Spoločenskej zmluvy o založení spoločnosti s ručením obmedzeným s obchodným menom M., s. r. o., zo dňa 2. 3. 2000 pristúpil k týmto krokom bez toho, aby podľa VIII predmetnej spoločenskej zmluvy, či už pri schvaľovaní majetkových dispozícií vyhradených na schválenie valným zhromaždením, zmenách spoločenskej zmluvy, udelení súhlasu na prevod obchodného podielu, vylúčení spoločníka v zmysle príslušných ustanovení tejto zmluvy a iných, ktoré podľa zákona tejto zmluvy, alebo uznesenia valného zhromaždenia patria do pôsobnosti valného zhromaždenia, valné zhromaždenie nezvolal, a teda valné zhromaždenie podľa spoločenskej zmluvy nerozhodlo nadpolovičnou väčšinou hlasov, prípadne 100 % súhlasom o týchto krokoch, a keďže aj podľa § 125 Obchodného zákonníka patrí do výlučnej pôsobnosti valného zhromaždenia, ako aj najvyššieho orgánu spoločnosti rozhodovať o strategických otázkach, ktoré do pôsobnosti valného zhromaždenia zveruje zákon, spoločenská zmluva alebo stanov spoločnosti, konal konateľ – jeden z dvoch majiteľov v rozpore so zákonom, ako aj spoločenskou zmluvou, keď predal majetok spoločnosti, M., s. r. o., tretím osobám bez súhlasu druhého majiteľa, čím týmto svojím konaním si prisvojil cudziu vec, ktorá mu bola ako konateľovi zverená, a spôsobil tak na

cudzom majetku druhému majiteľovi spoločnosti M., s. r. o., L. K., nar. (...) v B., trvale bytom B., minimálne škodu vo výške 8.629.200,- Sk.

Ďalej Okresný súd v odôvodnení príkazu na domovú prehliadku uviedol, že krajský prokurátor podal návrh Okresnému súdu na vydanie príkazu na domovú prehliadku, pričom súd po oboznámení sa so všetkými predloženými spisovými materiálmi mal preukázať, že návrh Krajského prokurátora je dôvodný“.

Domová prehliadka u sťažovateľov bola vykonaná 21. júna 2005.

Dňa 14. júna 2005 krajské riaditeľstvo nariadilo vykonať prehliadku iných priestorov a pozemkov v katastrálnom území D. patriacich sťažovateľom. Príkaz na prehliadku iných priestorov a pozemkov krajské riaditeľstvo odôvodnilo tým, že vyšetrovateľ krajského riaditeľstva začal 10. júna 2005 trestné stíhanie pre trestný čin sprenevery, z ktorého je podozrivý sťažovateľ 1 na tom skutkovom základe, ktorý je už uvedený v súvislosti s príkazom na domovú prehliadku. Dňa 14. júna 2005 dal prokurátor krajskej prokuratúry príkaz, aby vyšetrovateľ Policajného zboru v súvislosti s vecou vedenou na krajskej prokuratúre pod sp. zn. Kv 35/05 vykonal prehliadku iných priestorov a pozemkov, a nadväzne na to bola 21. júna 2005 vykonaná táto prehliadka.

Sťažovatelia sú toho názoru, „že vydaním príkazu na domovú prehliadku Okresným súdom v Banskej Bystrici a vydaním príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemkov KR PZ v Banskej Bystrici, na ktorý dala súhlas Krajská prokuratúra v Banskej Bystrici, a ich následným vykonaním došlo k porušeniu našich ústavných práv, a to konkrétne k porušeniu základného práva týkajúceho sa nedotknuteľnosti obydlia v zmysle čl. 21 ods. 1 ústavy, k porušeniu základného práva vyplývajúceho z čl. 16 ods. 1 ústavy upravujúceho nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia a k porušeniu základného práva vyplývajúceho z čl. 19 ods. 2 ústavy upravujúceho právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života a zo strany vyššie uvedených štátnych orgánov k nerešpektovaniu čl. 2 ods. 2 ústavy, čl. 13 ods. 4 ústavy, čl. 21 ods. 1 ústavy, čl. 152 ods. 4 ústavy a ďalej § 1 ods. 1 Trestného poriadku, § 2 ods. 4 až 5 Trestného poriadku“.

Uvedený názor sťažovateľa opierajú okrem iného o tvrdenie, že okresný súd v odôvodnení príkazu na domovú prehliadku a krajské riaditeľstvo v odôvodnení príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemkov uviedli viaceré skutočnosti, ktoré nie sú pravdivé, pričom pravdepodobne vychádzali z trestného oznámenia, ktoré podal spolumajiteľ M., s. r. o., resp. aj jeho manželka. Nezakladá sa napríklad na pravde, že by si bol sťažovateľ 1 ponechal finančné prostriedky cca v sume presahujúcej 8 miliónov slovenských korún získané zo skutkov opísaných v odôvodnení príkazu na domovú prehliadku a prehliadku iných priestorov a pozemkov, pretože tieto finančné prostriedky boli použité na úhradu dlhov označenej obchodnej spoločnosti.

Sťažovatelia argumentujú tiež tým, že *„Žiaden z orgánov činných v trestnom konaní nepožadoval, resp. neurobil pred vykonaním napádaných opatrení žiaden pokus získať od sťažovateľa v I. rade doklady, ktoré by potreboval bez použitia násilia, a taktiež si od sťažovateľa v I. rade vopred nevyžiadal žiadne vysvetlenie. (...)*

Odhladnuc od skutkovej stránky veci, z odôvodnenia napádaných opatrení nie je vôbec zrejmé, akým logickým a právnym výkladom došli orgány, ktoré ich vydali, k podozreniu, že sú splnené všetky zákonné, ale aj ústavné podmienky pre ich vydanie“.

Pokiaľ sa v odôvodnení oboch opatrení vzťahujúcich sa na domovú prehliadku a prehliadku iných priestorov a pozemkov tvrdí, *„... že predajom majetku spoločnosti M., spol. s r. o., tretím osobám si sťažovateľ v I. rade prisvojil cudziu vec, ktorá mu ako konateľovi bola zverená, a spôsobil tak na cudzom majetku druhému majiteľovi spoločnosti M., spol. s r. o., škodu vo výške 8.629.200,- Sk“*, považuje sťažovateľ 1 toto tvrdenie *„... za prejav svojvôle orgánov verejnej moci pri aplikácii práva, nakoľko zo skutkového stavu, ktorý sa uvádza v odôvodnení opatrení a z existujúceho právneho stavu, k nej nemohli logicky vôbec dospieť“.*

Sťažovatelia odmietajú názor okresného súdu, *„... že domovú prehliadku bolo potrebné vykonať, pretože tu bolo dôvodné podozrenie, že sa tu nachádzajú veci dôležité pre trestné konanie, a to konkrétne veci, súvisiace s nezákonným konaním majiteľa a konateľa spoločnosti O., s. r. o., a M., spol. s r. o.“.*

Poukazujúc predovšetkým na pocit nespravodlivosti, krivdy, úzkosti, poníženia a narušenia ich súkromia a tiež na to, že sťažovatelia sú rodičmi troch detí vo veku od 7 do 18 rokov, ktoré nevedia pochopiť dôvod, „prečo k nám vtrhla polícia“, a v neposlednom rade aj so zreteľom na rozsah a intenzitu, s akou orgány činné v trestnom konaní pristúpili k nariadeniu a vykonaniu domovej prehliadky a prehliadky iných priestorov a pozemkov, žiadajú sťažovatelia priznanie finančného zadosťučinenia, pričom za primeranú považujú sumu 100 000 Sk.

Sťažovatelia sa zmieňujú aj o tom, že „Príkaz na domovú prehliadku a tiež príkaz na prehliadku iných priestorov a pozemkov majú formu opatrenia, proti ktorému nie je prípustná sťažnosť. Začiatkom augusta 2005 bolo sťažovateľovi v 1. rade doručené z Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici upovedomenie o výsledku preskúmania postupu vyšetrovateľa č. k. Kv 35/05 zo dňa 3. 8. 2005, kde bolo konštatované, že postup konajúcej vyšetrovateľky bol zákonný, pretože postupovala v zmysle ustanovení § 83 ods. 1 Tr. por. a § 83a ods. 1 Tr. por. a z dôvodov, ktoré sú uvedené v odôvodnení vydaných príkazov...“.

Vzhľadom na to sú sťažovatelia toho názoru, že na ochranu ich ústavou zaručených práv využili všetky dostupné právne prostriedky, ktoré im priznáva Trestný poriadok, preto žiadajú o ochranu ústavný súd.

Podľa sťažovateľov postup orgánov verejnej moci v danej veci vážne otriasol ich dôverou v zákonnosť ich konania. Aj keď sa domnievajú, že príkorie, ktoré im bolo spôsobené, nemôže byť napravené rozhodnutím ústavného súdu, sú tej mienky, že ak budú v konaní pred ústavným súdom úspešní, môže byť potvrdené ich presvedčenie, „... že ústavnosť a zákonnosť znamená dodržiavanie princípov, na ktorých je postavená naša demokratická spoločnosť, a to najmä na princípe ústavnosti a dodržiavania základných ľudských práv. Rozhodnutie o tejto sťažnosti je podľa nášho názoru tiež zásadného významu aj pre výklad trestnoprávných noriem, ktoré sa majú vykladať v súlade s Ústavou SR a taktiež pre budúce vylúčenie mechanickej aplikácie trestnoprávných noriem bez ohľadu na zmysel a povahu základných ľudských práv a slobôd“.

Na základe uvedeného sťažovateľa navrhujú, aby ústavný súd prijal ich sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci samej rozhodol nálezom tak, že:

„1. Vydaním príkazu na domovú prehliadku Okresným súdom v Banskej Bystrici č. k. Tp 00177/05 z 15. 6. 2005 bolo porušené základné právo sťažovateľa v 1. rade a sťažovateľky v 2. rade na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Realizáciou príkazu na domovú prehliadku Okresného súdu v Banskej Bystrici č. k. Tp 00177/05 zo dňa 15. 6. 2005 Krajským riaditeľstvom PZ v Banskej Bystrici, úradu justičnej a kriminálnej polície dňa 21. 6. 2005 bolo porušené základné právo sťažovateľa v 1. rade a sťažovateľky v 2. rade na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Vydaním príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemkov Krajského riaditeľstva PZ v Banskej Bystrici, úradu justičnej a kriminálnej polície so súhlasom Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici č. k. ČVS: KRP-23/OEK-BB-2005 zo 14. 6. 2005 bolo porušené základné právo sťažovateľa v 1. rade a sťažovateľky v 2. rade na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

4. Realizáciou príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemkov Krajského riaditeľstva PZ v Banskej Bystrici, úradu justičnej a kriminálnej polície, ktorý bol schválený Krajskou prokuratúrou v Banskej Bystrici č. k. ČVS: KRP-23/OEK-BB-2005 zo dňa 14. 6. 2005 Krajským riaditeľstvom PZ v Banskej Bystrici, úradu justičnej a kriminálnej polície dňa 21. 6. 2005 bolo porušené základné právo sťažovateľa v 1. rade a sťažovateľky v 2. rade na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života

podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

5. Príkaz na domovú prehliadku Okresného súdu v Banskej Bystrici č. k. Tp 00177/05 z 15. 6. 2005 sa zrušuje.

6. Príkaz na prehliadku iných priestorov a pozemkov Krajského riaditeľstva PZ v Banskej Bystrici, úradu justičnej a kriminálnej polície so súhlasom Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici č. k. ČVS: KRP-23/OEK-BB-2005 zo 14. 6. 2005 sa zrušuje.

7. Sťažovateľovi v 1. rade a sťažovateľke v 2. rade sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 100.000,- Sk (slovom stotisíc slovenských korún), ktoré je im Okresný súd v Banskej Bystrici, Krajské riaditeľstvo PZ v Banskej Bystrici, úrad justičnej a kriminálnej polície a Krajská prokuratúra v Banskej Bystrici povinné spoločne a nerozdielne vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh vrátane sťažnosti predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný

súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho prejednávania.

Sťažovatelia namietajú porušenie ich základného práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 ústavy, základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 ústavy vydaním príkazu na domovú prehliadku sp. zn. Tp 00177/05 z 15. júna 2005 okresným súdom, realizáciou príkazu na domovú prehliadku a na prehliadku iných priestorov a pozemkov 21. júna 2005 krajským riaditeľstvom a vydaním príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemkov sp. zn. ČVS: KRP-23/OEK-BB-2005 zo 14. júna 2005 krajským riaditeľstvom so súhlasom krajskej prokuratúry.

Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy „Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života“.

Podľa čl. 21 ods. 1 ústavy „Obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva“.

Ešte pred tým, než sa ústavný súd začne zaoberať materiálnou stránkou veci, je vždy povinný preskúmať procesné náležitosti sťažnosti. Z toho vyplýva, že iba v prípade, ak sťažnosť spĺňa všetky zákonom ustanovené formálne náležitosti a predpoklady, sa ňou môže ústavný súd zaoberať aj z hľadiska jej vecnej stránky. Jedným so základných pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ako prostriedku ochrany ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd, je jej subsidiarita. To znamená, že sťažnosť možno spravidla podať iba vtedy, ak sťažovateľ

ešte pre jej podaním vyčerpal všetky prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práva poskytuje. V opačnom prípade je sťažnosť neprípustná.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) „Prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány“.

Podľa ustanovenia § 32 ods. 1 zákona o prokuratúre podnet možno podať na ktorejkoľvek prokuratúre. (...)

Podľa ustanovenia § 33 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor je povinný vybaviť podnet do dvoch mesiacov od jeho podania. V odôvodnených prípadoch rozhodne o predĺžení tejto lehoty bezprostredne nadriadený prokurátor.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre „Pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné na posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podávanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený“.

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre „Ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov“.

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona o prokuratúre je nadriadený prokurátor oprávnený vydať podriadenému prokurátorovi pokyn, ako má postupovať v konaní a pri plnení úloh.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre). Podľa § 34 ods. 2 citovaného zákona ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Ústavný súd uznáva opakovaný podnet podľa zákona o prokuratúre ako účinný prostriedok ochrany základných práv vrátane tých práv, ktoré uplatnili sťažovatelia (m. m. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05).

Vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Ústavný súd v predchádzajúcich konaniach opakovane vyslovil právny názor, že vynechanie tejto inštitúcie v sústave orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen zistiť skutočnosti, ktoré tvrdia sťažovatelia, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre,

ktoré by účinne napomohli odstráneniu procesných alebo faktických prekážok postupu príslušného orgánu činného v prípravnom konaní (I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05).

Ústavný súd zotrváva v súlade so svojou doterajšou judikatúrou na tom, že sťažovatelia sú pred podaním sťažnosti ústavnému súdu povinní vyčerpať všetky právne prostriedky, ktoré im zákon na ochranu ich základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie sú oprávnení podľa osobitných predpisov (napr. III. ÚS 152/03).

Z obsahu sťažnosti, ako aj z k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovatelia podali 18. júla 2005 osobne na krajskú prokuratúru žiadosť o „... *preskúmanie postupu orgánov činných v trestnom konaní z 15. 7. 2005 v zmysle ustanovenia § 167 Tr. poriadku vykonávajúcich 21. 6. 2005 domovú prehliadku na základe príkazu sudcu Okresného súdu v Banskej Bystrici sp. zn. Tp 00177/05 z 15. 6. 2005 a prehliadky iných priestorov a pozemkov na základe príkazu vyšetrovatelky KR PZ, ÚJaKP PZ v Banskej Bystrici sp. zn. ČVS: KRP-23/OEK-BB-2005 zo 14. 6. 2005 so súhlasným stanoviskom dozorujúceho prokurátora Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici sp. zn. Kv 35/05, a to v priestoroch, ktoré sú uvedené v citovaných príkazoch*“.

Prokurátor krajskej prokuratúry na základe žiadosti sťažovateľov preskúmal vyšetrovací spis sp. zn. ČVS: KRP-23/OEK-BB-2005 s dôrazom na skutočnosti namietané aj v tejto sťažnosti (upovedomenie o výsledku preskúmania postupu vyšetrovateľa sp. zn. Kv 35/05 z 3. augusta 2005). V tejto súvislosti konštatoval, že „*postup konajúcej vyšetrovatelky bol zákonný, pretože postupovala v zmysle ustanovení § 83 ods. 1 Tr. por. a § 83a ods. 1 Tr. por. a z dôvodov, ktoré sú rozvedené v odôvodnení vydaných vyššie citovaných príkazov*“.

Na základe uvedeného sťažovatelia vyjadrili presvedčenie, „... *že sme na ochranu našich ústavou zaručených práv využili všetky dostupné právne prostriedky, ktoré nám priznáva Trestný poriadok*...“.

Ústavný súd konštatuje, že pokiaľ sťažovatelia neboli spokojní s vybavením ich žiadosti podľa § 167 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov [platného a účinného do 31. decembra 2005 (ďalej aj „Tr. por.“)], postupom krajskej prokuratúry upovedomením sp. zn. Kv 35/05 z 3. augusta 2005, mali možnosť namietat' nezákonnosť postupu prokurátora krajskej prokuratúry formou podnetu, opakovaného podnetu a ďalšieho opakovaného podnetu podľa zákona o prokuratúre.

Proti rozhodnutiu krajského prokurátora sa možno obrátiť opakovaným podnetom na generálneho prokurátora Slovenskej republiky, a tým žiadať nápravu na ďalšom stupni orgánov prokuratúry. Na takomto využití zákonom predvídaného postupu vzhľadom na ustanovenie § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde je nevyhnutné trvať, lebo možnosti ochrany základných práv a slobôd sťažovateľov poskytnuté zákonom o prokuratúre ústavný súd považuje za účinný prostriedok ich ochrany.

Z uvedeného vyplýva, že zákon o prokuratúre poskytuje sťažovateľom prostriedok nápravy, a to podnet, resp. opakovaný podnet v zmysle § 34 ods. 1 v spojení s ďalšími ustanoveniami (§ 31 až 36 uvedeného zákona), ktorým sa mohli domáhať preskúmania zákonnosti postupu krajskej prokuratúry v predmetnej veci, pokiaľ boli toho názoru, že v súvislosti s ich žiadosťou o preskúmanie postupu orgánov činných v trestnom konaní podľa ustanovenia § 167 Tr. por. konala krajská prokuratúra nezákonne.

Keďže v danom prípade sťažovatelia uvedeným spôsobom nepostupovali, ústavný súd dospel k záveru, že ich sťažnosť nie je pre nevyčerpanie dostupných a účinných právnych prostriedkov ochrany ich základných práv prípustná, a preto rozhodol o nej (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde a § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre) tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Ústavný súd na záver poznamenáva, že na základe obsahu sťažnosti a súvisiaceho spisového materiálu, ktorý mu na jeho vyžiadanie poskytlo krajské riaditeľstvo, možno konštatovať, že v okolnostiach prípadu orgány činné v trestnom konaní postupovali v súlade

so zákonnými predpismi. Trestné stíhanie bolo začaté podľa § 160 Tr. por., aby orgány činné v trestnom konaní mohli využiť oprávnenia podľa Trestného poriadku na zistenie, či je oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin, v okolnostiach danej veci dôvodné. V prípade existencie určitých okolností (skutočností dostatočne zrejmých) môže mať domová prehliadka, resp. prehliadka iných priestorov a pozemkov v konkrétnej veci charakter neodkladného úkonu (§ 160 ods. 4 Tr. por.) a ako taká je ex lege prípustná (§ 83 a 83a Tr. por.).

Ústavný súd konštatuje, že rozhodnutie, na ktorého základe bol namietaný úkon (domová prehliadka, resp. prehliadka iných priestorov a pozemkov) vykonaný, bolo i z hľadiska osobitnej závažnosti zásahu do ústavou zaručených základných práv dostatočne zdôvodnené a postup orgánov činných v trestnom konaní nevybočoval z rámca v tom čase platných a účinných procesných predpisov.

Ústavný súd poznamenáva, že Trestný poriadok súčasne zabezpečuje ochranu pred zneužívaním zabezpečovacích inštitútov v prípravnom konaní dozorom prokurátora. Po zhromaždení dôkazov vyšetrovateľ rozhodne o tom, či vznesie obvinenie, prokurátor o tom, či podá obžalobu, a súd vyrieši otázku viny a trestu.

Ústavný súd nie je oprávnený vyjadrovať sa v danom štádiu trestného stíhania k hmotnoprávnej stránke trestnej veci, v opačnom prípade by nahrádzal právomoc orgánov činných v trestnom konaní. Ústavný súd môže preskúmať iba základné, hlavne formálne náležitosti namietaného zásahu, ktoré boli v tomto prípade splnené.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, ako aj o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v ich sťažnosti stratilo opodstatnenie [pretože je podmienené vyslovením porušenia práva alebo slobody sťažovateľky (§ 127 ods. 2 prvá veta ústavy)], ústavný súd sa už ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľov v danej veci nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. apríla 2006